

[Bernhard Baunsgaard]

kommer til at give kulturen og kulturpolitikken en alt for ringe rolle.

Ministeren siger til indledning, at kulturpolitikken er en del af samfundspolitikken, og at kulturpolitikens vilkår bestemmes af den udvikling, der har været i samfundet. Det kan jo lyde meget rimeligt og rigtigt, men jeg mener, at det er en fuldstændig forkert formulering. Er det virkelig rigtigt, at kulturpolitikens vilkår skal bestemmes af, hvad der i øvrigt sker i samfundet? Hvis det er rigtigt, så kan kulturpolitikken jo kun blive en mindre væsentlig del af den samlede samfundspolitik, men sådan bør det ikke være, og sådan er det ikke. Efter min opfattelse er det lige omvendt. Kulturpolitikken bør være udgangspunktet og bestemme de vilkår, som samfundspolitikken skal virke i. Det giver en væsentlig forskel, en meget afgørende forskel.

Ministeren er i sin redegørelse optaget af kulturpolitikken og dens forhold til fritiden, også den fritid, som er uønsket, fordi den skyldes arbejdsløshed. Det bliver efter ministerens opfattelse en meget væsentlig side af kulturpolitikken at gøre denne fritid meningsfyldt. Efter min opfattelse skal kulturpolitikken ikke blot være noget, som kan gøre vor fritid meningsfyldt. Kulturpolitikken er forudsætningen for, hvordan vor tilværelse, hele vor tilværelse, skal være.

Det er klart, at det radikale venstre også vil være optaget af at gøre fritiden bedre og mere meningsfyldt for dem, der har fritid, og naturligvis ikke mindst for dem, der har en uønsket, påtvungen fritid. Men bør vi ikke stille os det spørgsmål specielt om den påtvungne frihed og fritid: er det ikke en udfordring til hele vor kulturpolitik, er der ikke noget galt med vor kulturopfattelse, når vi kan godtage, at dette skal være en tilstand, som skal fortsætte, om end kun nogle få år, at folk ikke kan få lov til aktivt at sørge for, at deres tilværelse formes sådan, som de ønsker for sig selv og for deres familie, ved, at de har et arbejde til at skabe forudsætningerne for det?

Denne bredere opfattelse, som jeg ville ønske at ministeren havde anlagt, rejser det spørgsmål: hvad er der galt med hele vor kulturopfattelse, og hvad er der galt med den kulturopfattelse, som de forskellige samfund i hele verden har i dag? For det er jo ikke blot herhjemme, vi har vanskeligheder ved at

skabe tilstrækkeligt med arbejde til de mennesker, der lever her. I den henseende deler vort samfund skæbne med alle andre. Det er ikke enestående.

Situationen er komplet uacceptabel. Situationen bør være den, at en helt klar forudsætning i vor kultur må være, at vi giver folk lov til gennem arbejde at skabe forudsætningen for, at man kan skabe sig selv den tilværelse, man ønsker. Hvor er fejlen? Ja, det ved vi ikke, men vi kan rejse spørgsmålet, og vi kan skabe forudsætningerne for, at vi helt fordomsfrit går ud og diskuterer: hvad er der galt med vores kulturindstilling? Hvad er det, der har ført til disse uacceptable forhold, der jo ikke mindst rammer vore unge, som vi i dag ikke engang giver mulighed for engang i fremtiden at skabe sig en tilværelse?

Hvad er så forudsætningen for, at vi kan drøfte dette fuldstændig frit? Ja, det er, at vi får lov til at tænke utraditionelt, at vi er parate til at se væk fra fordommene, at vi skaber forudsætningen for det.

På den baggrund vil jeg godt spørge ministeren, om det virkelig var sådanne betragtninger, der gik ind i ministerens overvejelse, den dag ministeren lukkede Posthus-Teatret. Var dette et teater, der opfyldte det krav, som vi må stille til en kulturpolitik: at skabe debat, eller var det bare et teater, som ikke opfyldte betingelserne om at sætte to stykker op og give tilbud om en række forestillinger til publikum? Stillede ministeren sig det spørgsmål, eller nøjedes ministeren med bare at sige: her er et teater, der koster ½ mill. kr., og jeg kan konstatere, at det ikke engang giver tilbud om de to stykker og ikke tilbyder det antal pladser, der må være et minimum? Var det det spørgsmål, der blev stillet?

Hvis jeg skal tro det svar, der kom på onsdagsspørgsmålet, var det virkelig afgørende for, at ministeren lukkede Posthus-Teatret. Man glemte helt at spørge: var det et teater, der vakte debat, var det et teater, der skabte bedre mulighed for, at vi utraditionelt kunne tænke over og spekulere på og drøfte: hvad er der galt med vores kultur, hvad er der galt med vores samfundspolitik?

Jeg fik forleden et brev fra en værnepligtig, som gjorde opmærksom på, at det ikke kunne være rigtigt, at politiets efterretnings-tjeneste nøje fulgte og fotograferede en fredelig demonstration af værnepligtige, foretaget i deres fritid. Jeg er enig med ham. Jeg